

Konsten att välja rätt nivå aminosyror i slaktsvinsfoder

Det finns många åsikter om vilken aminosyranivå det ska vara i foder till slaktsvin. Svaren är minst lika många som frågorna. Inte så konstigt eftersom frågan är ganska komplicerad.

försök

Nu kan Lantmännen presentera det senaste i raden av försök med olika aminosyranivåer i fodret till slaktsvin. Resultaten visar att både för låga och för höga nivåer kan påverka det ekonomiska resultatet negativt, fast på olika sätt. Det finns inte heller någon universallösning som passar alla besättningar. Bästa valet påverkas av avräkningspris, merbetalning för kött, foderpris och besättningens grundförutsättningar. Diskutera gärna frågan med kollegor, rådgivare eller din fodersäljare.

Aminosyranivå och klassning

I Lantmännens foderstrategi finns 3 standardnivåer för aminosyror i slaktsvinsfoder, normal, medelhög och hög (0,57, 0,62 resp. 0,66 Sis* lysin/MJ). I försöket som presenteras nedan ingår den normala och den höga nivån plus en mycket låg nivå. Normalnivån används av nästan alla våra kunder i södra Sverige, den höga nivån är dominerande i Mellansverige. Denna tradition har funnits allt sedan Scan Väst och Skanek hade olika betalningssystem för köttinnehåll i slaktkroppen.

Det har hänt ganska mycket sedan dess. Vi har avsevärt förbättrat våra metoder för att styra protein och aminosyratillförseln, se faktaruta. Grisarna har blivit effektivare på att ansätta kött. Dessutom har grisarna generellt blivit tyngre vid både insättningen och slakt, faktorer som minskar behovet av aminosyror mer än många tänker på.

Först försök, sedan råd

Lantmännens filosofi är att bra foder ska åtföljas av bra råd. Därför investerar vi årligen stora resurser i våra försök på Sveriges SvinCenter. Det är en mycket stor fördel att kontinuerligt kunna följa hur förändringar i t ex avelsmaterial och produktionsmetoder påverkar hur fodret ska se ut, för att grisarna ska växa och klassa sig på mest fördelaktiga sätt.

I tider med försämrad lönsamhet kan man kanske känna sig tvingad att prova nya lösningar. Att undersöka vad som händer med klassning, foderutnyttjande och klassning om man utfodrar med ett foder med lägre aminosyranivå än man brukar använda, kan vara ett sådant exempel. Men hur långt ner kan man gå i protein och aminosyranivå innan snällheten bedrar visheten och sparivern "börjar kosta pengar" i stället?

I ett stort försök jämfördes foder med mycket låg, normal och hög aminosyranivå. Grisarna utfodrades enligt SLU-normen, maxgivan var 34 MJ/gris fr o m 60 kg levande vikt. Alla grisar slaktades efter 99 dagar i stallet. Resultaten från försöket finns i tabell 1.

Aminosyranivån i Led 1 liknar ett sugfoder mer än ett slaktsvinsfoder. Det kan tyckas vara orealistiskt att gå så lågt, men i försök måste man ofta ta ut svängarna lite extra för att få förklaring till varför resultaten blir som de blir inom det normala intervall.

Normalnivån (Led 2) motsvarar färdigfoder från Origo 500 serien, exempelvis Origo 522. Foder från Origo 700 serien har en aminosyranivå jämförbar med det den höga aminosyranivån, t ex Origo 726 (Led 3). Det finns ett flertal koncentrat och premixalternativ för att nå dessa aminosyranivåer.

För mycket och för lite skämmer allt

Det förvånar säkert många att skillnaden var så liten, eller rättare sagt obefintlig mellan normal och hög aminosyranivå. Men resultaten stämmer med ett flertal liknande försök. Normalt varierar effekten av att höja från 0,57 till 0,67 Sis lysin/MJ från 0 och upp till +1/2 köttprocentsenhet och endast marginellt på tillväxt och foderutnyttjande.

Vi brukar också säga att aminosyranivån inte har någon direkt betydelse för foderutnyttjande och tillväxt. Det rådet gäller så länge vi talar om normala slaktsvinsfoder. Men om man sänker nivån för lågt påverkas även dessa viktiga produktionsparametrar. Exempel på detta syns tydligt för de grisar som utfodrades med ett foder som hade "sugfodernivå". Den "mycket låga" aminosyranivån i Led 1 gav 1 %-enhet lägre klassning och betydligt sämre tillväxt och foderutnyttjande.

I dagens betalningssystem betyder en sänkning med 1 köttprocentenhet, 12 - 13 öre mindre per kg slaktkropp, men under 56 % sjunker priset snabbare. Därför blev medelavräkningspriset 25 öre lägre för det låga ledet. Tar man även hänsyn till sämre foderutnyttjande och lägre tillväxt betyder det att fodret med 0,47 Sis lysin/MJ måste vara nästan 2 öre billigare per MJ (motsvarar drygt 20 öre/kg), för att kalkylen skulle

Tabell 1. Resultat från aminosyraförsöket.

	Led 1 Mycket Låg	Led 2 Normal	Led 3 Hög
Aminosyranivå			
Sis lysin, g/MJ*	0,47	0,57	0,67
Medelvikt vid insättning, kg	27,5	27,7	27,0
Medelvikt vid slakt, kg	111	114,7	113,1
Slaktad vikt	83,5	86,2	85,0
Daglig viktökning, g/dag	840	878	866
Energiutnyttjande, MJ/kg	34,6	33,2	33,6
Klassning	56,6	57,6	57,6
Merbetaling för kött, öre/kg	-25		

Kerstin Sigfridsson

ha blivit den samma som för normal-ledet (0,57g Sis lysin/MJ).

Visdomsordet att "både för mycket och för lite skämmer allt" passar ganska väl på valet av aminosyranivå i fodret till slaktsvin. Alltför låg nivå slår hårt på både tillväxt, foderutnyttjande och klassning och det är inte alltid som en hög nivå ger det merutbyte som man önskar.

Mer på gång

Inom kort kommer resultat från försök där slaktsvin efter Avelspoolens galtar (SP2) fått foder med olika aminosyranivåer.

Kerstin Sigfridson

Produktutvecklare för Lantmännens Piggforsortiment

* Sis- modern proteinvärdering

För att våra kunder skall få bästa möjliga proteinkvalitet har Lantmännen sedan drygt 5 år tagit hänsyn till råvarornas smältbarhet i tunntarmen. Forskningsinsatser medför att metoderna för att värdera hur mycket av näringen i en råvara som grisen verkligen kan använda, förfinas hela tiden. Därför använder Lantmännen sedan hösten 2003 Standardiserad Ileal Smältbarhet förkortad SIS. SIS används av världens ledande foderföretag för att få bästa möjliga värdering av protein och aminosyrainnehållet i både foder och råvaror.

Specialisten på foder- och spannmålshantering

▲ Glasfibrsilo
Med unika detaljlösningar såsom invändigt blankpolerad genomskinlig bottenkon och en skobehållare helt utan invändiga bultar. Cyklon för dammfri fyllning.

Inomhussilo ▲
Inomhussilo med hög finish gör montagearbetet lätt och ger ett slutresultat som har det lilla extra. Hygieniskt konstruerad helt utan onödiga fickor där foderrester kan samlas.

Generalagent för Skildes foderberedningsprogram, kvvarnar och krossar samt lagerhållning av reservdelar.

System 100 ▲
En beprövad skruvtransportör uppbyggd som ett variationsrikt byggsystem, vilket gör det enkelt att hitta "rätt lösning" på varje enskilt transportproblem.

▲ Flex 90
Transportör där framkomligheten underlättas genom att skruven kan böjas, t.ex. runt hörn och besvärliga passager.

ROTAGE
AGRI
Badenatorp, 535 91 KVÄNUM, SWEDEN
Tel: +46 (0)512 924 50 • Fax: +46 (0)512 930 80 • info@rotageagri.se • www.rotageagri.se
Ingår i Sveaverken-gruppen

KLS Livsmedel _____ www.kls.se

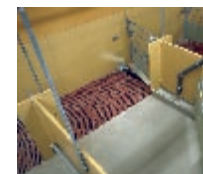
Tillförsel GRIS: Karl-Ingvar Peterson
0480-57 185, 0708-257 185

Ett starkt alternativ i Livsmedelssverige

Välkommen till ett inspirerande samarbete!

SIMIA – Din totalleverantör till grisstallet

Enhetsbox

Blötfoderanläggning

Slaktsvinsbox

Flexibelt inredningssortiment

Vårt stora sortiment boxinredningar är lätta att anpassa till Dina behov. Välj stål kombinerat med betongskivor eller plastskivor, rostfritt eller aluminium. Vi anpassar inredningen så att den blir så "rostfri" som möjligt. Du får en inredning med lång livslängd. Kvalitet som håller!

Noggrann blötutfodring

Datamix är marknadens mest noggranna blötutfodring av de som testats och har individuell kontroll på varje foderventil. Tydlig redovisning av foderkomponenter. Multifeeder med enkla överskådliga bilder i dator med Windowsmiljö.

Kvalietsfoder

Gör ditt eget foder i torrfoderblandare eller via blötutfodringen. Dator styr skivkvarnen till önskad foderstruktur. Hög kvalitet, lägre pris, alltid färskt foder!

Service

Heltäckande service, alla dagar.

SIMIA inredning • ODIN utgödsling • SVEA ventilation • DATAMIX utfodring

I samarbete med
bygglant
ETT LANTMÄNNENFÖRETAG

SIMIA AB

593 95 Västervik • Tel 0490-401 00 • Fax 0490-400 70 • www.simia.se

Ingår i Sveaverken-gruppen

Lokalkontor:		Norrköping	011-741 28
Bergkvara	0486-202 05	Strängnäs	0152-400 17
Halmstad	035-583 32	Trollhättan	0520-44 41 34
Hammenhög	0414-44 03 00	Ängelholm	042-690 06